

Miljøverndepartementet
Pb. 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.

Oslo.

Dato
14.11.07

Høring – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Generelle bemerkninger.

Oslomarka er et stort område som inneholder mange forskjellige naturressurser. I utkastet til Markalov er det hovedsakelig skogbruk og landbruksressurser som er viet oppmerksomhet. Uttak av stein og mineraler er ikke nevnt. Flere steinbrudd og pukkverk er etablert både innenfor og i randsonen av nåværende markagrense for å kunne utnytte disse ressursene.

Manglende fokusering på disse viktige stein- og mineralressursene er imidlertid et generelt problem i samfunnet og gjelder derfor ikke bare i forbindelse med utkastet til ny Markalov.

Stein er en meget sentral ressurs som byggemateriale. Knust stein benyttes som fundament i vei, jernbanetrasseer og bygninger samt som hovedkomponent i asfalt og betongproduksjon. Knust stein er derfor kanskje vårt viktigste byggemateriale, men dessverre er dette altfor lite påaktet både av allmennheten og planleggere. Ulike bergarter kan ha forskjellige egenskaper (hardhet, slitestyrke, mineralinnhold) slik at stein fra den enkelte forekomst kan være spesielt godt egnet for bestemte formål.

Stein må tas ut et eller annet sted. Dette må nødvendigvis skje i ubebygde områder. En viktig steinforekomst som ligger under utbygget eller urbant område eller i område som er regulert til andre formål, er tapt som ressurs.

Oppstart av nye steinbrudd og pukkverk vil ofte medføre motstand enten fra nærmiljøet eller grupper som verner friluft- og naturinteresser. Det er derfor viktig at eksisterende uttak og øvrige tilgjengelige framtidige stein- og grusressurser

kartlegges, slik at disse kan inngå i arealplaner. Dette bør foregå på regionalt plan i et samarbeid mellom kommuner. I enkelte kommuner er dette arbeidet kommet i gang, mens andre kommuner viser liten interesse. Det er behov for en nasjonal ressursplan over stein og grusforekomster. Arbeidet med dette må initieres fra statlige myndigheter og pålegges utført på kommunalt, evt. interkommunalt/regionalt plan.

Motstand mot oppstart av nye uttak har som konsekvens at eksisterende brudd bør utnyttes så langt ressursen er tilgjengelig. Selv om et steinbrudd nedlegges, vil behovet for steinmaterialer i området være det samme. Konsekvensene blir at materialene må fraktes fra andre geografiske områder med tilhørende lengre transport og økt miljøbelastning.

Behov og tilgang på steinressurser i Oslo-regionen.

Norges Geologiske Undersøkelser (NGU) har anslått at Oslo-regionen trenger ca. 4 mill. tonn steinmaterialer per år i de neste 50 årene. I dag dekkes ca 3 mill. tonn fra nærliggende steinbrudd. 1 mill. tonn fraktes derfor inn til Oslo fra mer fjerntliggende brudd i nabokommunene. Større produksjon ved nærliggende brudd betyr kortere transport, og dermed mindre trafikkrelatert forurensning og lavere transportkostnader. Det siste vil også ha positiv innvirkning på byggekostnadene.

Planene for utvidelsen av Huken pukk- og asfaltverk – bakgrunn, omfang og konsekvenser.

Oslo Vei AS blir spesielt berørt av ny Markalov ved at bedriften driver Huken pukk- og asfaltverk på Ammerud i Oslo. Bedriften eies 100 % av Oslo kommune. Uttaksarealet, som er nedfelt i en regulering fra 1973, er på 300 daa. Arealet leies fra Oslo kommune og ligger i dag innenfor markagrensa.

Steinen som tas ut i Huken er en basalt som er spesielt godt egnet som tilslagsmateriale i betong og asfalt og som forsterknings- og bærelagsmasse ved bygging av veier, plasser og jernbane. Fordi basalten er hard og seig og ikke inneholder kvarts, gir den en slitesterk asfalt som avgir mindre helsefarlig svevestøv enn asfalt produsert av andre steintyper.

I følge NGU er forekomsten i Huken av nasjonal betydning. Tilsvarende forekomst finnes kun på Hadeland, i Lierskogen og i Bjønndalen. I målsettingen om en bærekraftig utvikling må det legges til rette for en forsvarlig utnyttelse av grus- og pukkressursene. I dette arbeidet er det nødvendig å tenke langsiktig, 50-100 år fram i tid, og legge vekt på viktige faktorer som:

- Kvalitetskrav til råstoffet
- Transportkostnader
- Miljøproblemer
- Konkurransen i markedet

Etter NGUs mening er basalten på Huken en så viktig pukkkressurs i forsyningen av kvalitetsmasser for vei- og betongformål i denne utbyggingsregionen, at forekomsten må utnyttes fullt ut *før* området tas i bruk til andre formål.

Ressursene er betydelig større enn det som ligger innenfor dagens uttakstillatelse. Det arbeides derfor med en ny reguleringsplan som omfatter utvidelse av uttaksområdet med ca. 140 daa. Denne vil øke det mulige totale uttaksvolumet fra nåværende 10 mill. tonn til ca. 50 mill. tonn. I planen inngår en suksessiv tilbakefylling av bruddområdet opp til nivå med opprinnelig terreng. Tilbakefyllingen vil kunne gjennomføres slik at det opparbeides store flater som er særlig egnet for idrettsbaner og større arenaer. En slik plassering i randsonen vil, slik vi forstår det, være i tråd med intensjonene i forslaget til ny Markalov. Kultur- og idrettsetaten har uttrykt stort behov for slike arealer, både i Oslo generelt, og i Groruddalen spesielt. Hukområdet vil kunne opparbeides som en utvidelse av "Lillomarka idrettspark" som er under planlegging i et tidligere nedlagt steinbrudd tett opp til Huken. Alternativt kan hele arealet, når det er tilbakefylt, tilplantes med skog.

Tilbakefyllingen må også sees i en større sammenheng. I Oslo er det i dag mangel på fyllplasser for overskuddsmasser i forbindelse med bygge- og anleggsvirksomhet. Overskuddsmasser må derfor ofte kjøres over lengre avstander til andre kommuner for deponering. Dette er kostbart, både for det enkelte byggeprosjekt, men også for samfunnet i form av økt tungtrafikk og miljøproblemer som støy og forurensning - ikke minst unødig CO₂-utslipp.

Hukens beliggenhet nær byen er derfor ideell for mottak av overskuddsmasser. Tilbakefylling vil kunne pågå samtidig med uttak av stein fra bruddet. Området vil kunne dekke store deler av Oslos behov for fyllplass i mange år framover, da det totalt kan ta imot 50 mill. tonn = ca 15-20 mill. fm³.

Hukens beliggenhet med forholdsvis kort vei til markedet vil derfor, både som leverandør av stein og også som mottaker av overskuddsmasser, bidra positivt til å redusere de totale CO₂-utslippene. Dette kan illustreres ved følgende enkle eksempel:

Dersom transportlengden ved å benytte Huken reduseres med 10 km og det fraktes 1 mill. tonn stein ut og 1 mill. tonn fyllmasse inn pr. år, medfører dette et redusert utslipp av 1250 tonn CO₂ per år.

Det området som berøres av utvidelsen er ikke viktig som leveområde for noen sårbare arter, og tiltaket vil ha liten påvirkning på naturmiljø og biologisk mangfold. Dette er blant annet dokumentert gjennom kartlegging utført av stiftelsen "Siste sjanse" på oppdrag fra Oslo kommune.

Som underlag for en konsekvensvurdering har Oslo Vei AS fått kartlagt omfanget av friluftsliv og aktiviteter i omgivelsene til bruddet, blant annet ved brukerundersøkelser på skoler i nærområdet. Selve arealet for den planlagte utvidelsen later til å være lite brukt sammenlignet med de omkringliggende områdene. Ved befaringer og visualiseringer er det slått fast at de mest brukte ferdselsårene og turveiene i området i liten grad blir påvirket av utvidelsen. Tiltaket vil heller ikke være synlig fra turveiene.

Med henblikk på ressursens beliggenhet og planene for et framtidig idrettsanlegg, vil det være naturlig å flytte grensa slik at arealet blir liggende utenfor det området Markaloven vil omfatte.

Konklusjon

Forslaget til ny Markalov omhandler i det vesentlige skog- og landbruksinteresser. Ressurser som stein, grus og andre mineraler er ikke omtalt.

Vi ber om at dette tas hensyn til i den videre behandling av loven.

Med vennlig hilsen

OSLO VEI AS

Arnt Rønning
Administrerende direktør

Kopi: Oslo kommune, Byrådsavdeling for miljø og samferdsel.